

ת"פ 24359/06/22 - מדינת ישראל נגד אסי פארס

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 22-06-24359 מדינת ישראל נ' פארס
תיק חיזוני: 470904/2021

בפני כבוד השופטת אליאנה דניאל
המאשימה מדינת ישראל
נגד אסי פארס
הנאשם

החלטה

בפני בקשה להורות על ביטול כתוב האישום שהוגש כנגד המבוקש, הוא הנאשם בכתב האישום, מחמת הגנה מן הצדק ואכיפה בררנית, מכוח סעיף 149(10) בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "החсад" פ).

למעשה מבוקש כי בית המשפט יורה על ביטולו של כתב האישום ועל העברת הטיפול במבוקש לדין ממשמעו במסגרת שרות בתי הסוהר.

כתב האישום

ביום 13.6.22 הוגש כתב אישום נגד המבוקש, המיחס לו עבירה של תקיפה, בגיןו לסעיף 379 בחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם שימש כמפקץ אגף הפרדה בכלל רימונים, שעה שהמתלון היה אסיר באגף. ביום 1.7.21 בבוקר, הגיע הנאשם יחד עם סוהר לתא "החללית" באגף בו שהה המתלון, על מנת לבדוק אם מצויים בחזקתו סיגריות ומצית, האסורים להחזקת בתא זה. בין הנאשם למתלון התפתחו חילופי דברים מבעד לדלת התא, שטיבם אינם ידוע במדוק ואשר במהלך קילל המתלון את הנאשם.

בתגובה, הורה הנאשם לפתח את דלת התא, משך את המתלון בחזקתה בחולצתו וצוארו אל מחוץ לתא, קירב אותו לקיר, סטר לו בחזקתה בפניו ומיד לאחר מכן היכה בו באגרוף בפניו. הוא הוסיף והיכה בו בחזקתה פעמיים נוספת בראשו, בנסיבות סוחרים וחרף העובה שמללא מקום מפקץ האגף ניצב בין הנאשם למתלון על מנת למנוע מה הנאשם לתקוף את המתלון.

גם לאחר שהסוחרים הצליחו להרחק את הנאשם מהמתלון, ניסה הנאשם לחזור ולהכותו, אך הם מנעו זאת ממנו.

טענות הנאשם

עמוד 1

© verdicts.co.il - כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

הנאשם מודה כי היכא את המתלוון, אך טוען להגנה מן הצדק ולאכיפה בררנית.

הנאשם היפנה בטעונו לפסק דין של בית המשפט המחוזי בירושלים בע"פ 38588-03-22, **מדינת ישראל נ' מרציאנו**, ניתן ביום 11.11.22 (פורסם בנבבו) (להלן: "ענין מרציאנו"), בו נדחה ערעור המדינה על החלטת בית משפט קמא להורות על ביטולו של כתוב אישום נגד קצין משטרה בדרגת ניצב משנה אשר השתמש בכוח שלא כדין נגד קצין בעת מעצרו. הביטול נעשה בין היתר תוך הסתמכות על הנחיה המשנה לפרק ליט המדינה 1.16 מיום 18.8.2014 בדבר " מדיניות פתיחה בחקירה והעמדה לדין בתיקי שימוש בכוח שלא כדין על ידי שוטרים" (להלן: "הנחיה פרקליט המדינה").

טען כי אלומות באשר היא, לא כל שכן אלומות הננקטת מצד מי שהדין התיר להם לעשות שימוש בכוח לשם ביצוע תפקידם, צריכה לקבל מענה אכיפתי, שעה שבמקרה זה קיים מנעד רחב של אמצעי אכיפה - מסורתיים וחילופיים אחד, ויש להתאים את האמצעי הננקט לנסיבות. הנאשם היפנה בהקשר זה להלכה שנקבעה בגב"ץ 88/10, **שוווץ נ' הייעץ המשפטי לממשלה**, ניתן ביום 12.7.10 (פורסם בנבבו), בה נקבע כי לתובע שיקול דעת מנהלי בהעמדה לדין, וכי הנחת המוצא היא כי מלבד המשפט הפלילי קיימים אמצעים נוספים שיש בהם כדי להגשים את המטרות שבבסיס המשפט הפלילי, וכי חובת רשות התביעה לבחון האם האמצעי המידתי נכון במקורה שבעניהם הוא העמדה לדין פלילי.

כן טען כי סוחר מוסמך על פי דין להשתמש בכוח לשם ביצוע תפקידו, וכי אף אם הוא חורג מן המותר, לעיתים מידת החריגה אינה מצדיקה לתיגו בעברין. ככל שנעשה שימוש בסמכויות שלא כדין, במידה נעדרת חומרה ממשמעותית או בהתקיים נסיבות חיוניות המקנות מחומרת התנהלותו, לא מוצדק תיגו בעברין. בנוסף, הדיון מפנה למסימה חילופית, נוכחות קיומן של שתי מערכות דינים מקבילות - המשפט הפלילי, הפוגעני ביותר, והדין המשמעתי, כאשר המשמעת יכולה לחיבב את מחלוקת המשמעת בשירות בתי הסוהר להעמיד סוחר לדין.

עוד טען כי במקרה זה יש להורות על ביטולו של כתוב האישום מחמת הגנה מן הצדק, בשל אי קיום הנחיה פרקליט המדינה, ובחרית המשמעת הנהלה הליך פלילי במקום הליך משמעתי. לטענת הנאשם, ההנחיה מחייבת תחיהסתות לשוטרים וסוחרים באופן זהה בתיקי שימוש בכוח.

שעה שמדובר בקצין שב"ס מצטיין ששימש בזמן האירוע כמפקד האגד ופועל באופן חריג שאינו מופיע מתוך סערת רגשות בשל הקלות שספג המתלוון, דין משמעתי הוא המסלול נכון.

הנאשם טוען גם לאכיפה בררנית, בהפנותו לפסיקה בה לטעنته נידונו מקרים דומים, בהם כתוב האישום בוטל וההליך הועבר לדין משמעתי. כמו כן היפנה לטענת המתלוון לפיה הותקף על ידי שני סוחרים נוספים אשר לא נחקרו תחת זההה, אלא רק בעדות פתוחה.

תגובה המשמעת

המשמעת טוענת כי דין הטענה המקדמית להידחות על הסוף, שכן תיק זה אינו מתאים לגדר החריגים בהם קיומו של ההליך הפלילי כנגד הנאשם סותר מהותית את עקרונות הצדק וההגינות המשפטית.

נתען כי לא נפל פגם בהגשת כתב האישום נגד הנאשם, וכי עובדות כתב האישום מדברות בעד עצמן. עוד נתען, כי גם אם יבחן המצב העובדתי בהתאם ל מבחני הנסיבות, התוצאה תהא זהה וימצא כי ההליך הפלילי הוא המתאים בעניינו.

לטענת המאשימה, אין דמיון בין הנסיבות שהוצעו על ידי הנאשם לבין העובדות בעניינו.

הגשת כתב האישום בעניינו אף אינה מהויה "אכיפה ברורנית", שכן המטלון לא מסר ש坎坷ים תקפו אותו, וה坎坷ים נחקרו אך בשל אי דיווח ולא בשל התקיפה. שנית, כתב האישום מפרט את הנעשה בהתאם לזהות חד וברור של הנאשם בסרטון המתעד את התקיפה כמו שתקף לבדוק את המטלון.

נתען כי למאשימה שיקול דעת והוא בעל הסמכות בנושא העמדה לדין ונושאת באחריות הנגזרת מכך, מתוך הכרה בעצמותה ובעמדתה של רשות התביעה. לתביעה ניתן מנעד רחב של אפשרויות פעולה בתחום העמדה לדין, העומדות כולם ב拇指ן הסבירות.

המדינה היפנתה למקרים בהם עמדו שוטרים לדין בגין תקיפת אזרחים, וביקשتهم לביטול הרשעתם נדחתה (רע"פ 13/13, **ברדה נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 25.3.14 (פורסם בנבזה), ורע"פ 3021/16, **לויזובסקי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 19.4.16 (פורסם בנבזה)).

בנסיבות אלו עתרה לדחיתת הטענה.

דין והכרעה

לאחר שבחןתי את הבקשה ואת התגובה לה, כמו גם את הנחיית פרקליט המדינה והפסיקה הרלוונטית, אני סבורה כי דין הבקשה להיחות בשלב זה של ההליך.

סעיף 149(10) בחסד"פ עניינו בטענה המקדמית בדבר הגנה מן הצדוק, וזה לשונו:

**"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מहותית לעקרונות של צדק
והגינות משפטית"**

בהתאם לפסיקה, לרשות התביעה שיקול דעת נרחב המקנה להן את קבלת החלטה אם להעמיד אדם לדין פלילי. בפסקה מרובה עמדו בתיהם המשפט על כך שגדיר ההतערבות של בתיהם המשפט בשיקול דעתן של רשות התביעה להגיש כתב אישום מצומצם למקרים חריגים בלבד, בנסיבות בהן ההחלטה על העמדתו של אדם לדין עומדת בסתירה מहותית לעקרונות של הגינות וצדוק.

ככל, אין זה מתקיים של בתי המשפט להחליף את שיקול דעתה של הרשות המנהלית בשיקול דעתה. משך החלטת המאשינה להגיש נגד הנאשם כתב אישום במסגרת הליך פלילי, מציה בלבית שיקול דעתה (ר' בעין משיק את ההחלטה באשר לשיקול דעת המאשינה בגב"ץ 5699/07, פלונית ואח' נ' היועם"ש ואחרים, ניתן ביום 26.2.08 (פורסם בנבבו)).

בע"פ 4855/02, **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נת(6) 776,קבע בית המשפט העליון בדונו בסוגיות ההגנה מן הצדק מבחן תלת שלבי במסגרת נבחן אם יש מקום לקבל את הטענה.

בהתאם למחalon זה, בשלב הראשון יזקק בית המשפט את הפגם או הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם, מבלי להתייחס לשאלת החפות או האשמה. בשלב השני, תיבחן השאלה האם קיומם הליך פלילי חרף הפגם, יפגע באופן מהותי בעקרונות הצדקה וההגינות, ובשלב השלישי על בית המשפט לבחון האם הפגמים ניתנים לריפוי באמצעות מתונים ומידתיים יותר מביטולו של כתב האישום.

בחינת עניינו של הנאשם מלמדת כי הוא אינו עובר אף את השלב הראשון שצוין לעיל, שכן העמדתו לדין נעשתה ללא פגם.

עיוון בהנחייה מלמד כי מצוין בה כי החוק מאפשר לשוטרים שימוש בכוח. למעשה בסיס ההנחייה מצויה הבדיקה אם נעשה שימוש בכך שלא כדין, או בעוצמה החורגת מהנדרש, ובשאלה מתי עומדת שוטר לדין פלילי אל מול דין ממשמעתי.

הובהר כי סוגיית השימוש בכך היא בעלת השלהה על אמון הציבור במשטרת, וכי לעיתים השאלה היא מידת השימוש בכך. זאת, שכן לעיתים קיימים קושי להבחין בין פעולה הנעשית כדין לפעולה הנעשית שלא כדין. לעיתים מדובר במצב בו קיימים חשש לשלוום השוטר או אדם אחר המצו依 במקום, יש להתחשב בנסיבות הקשורות באופי האירוע, בנסיבות כח האדם במקום, ועוד. נימנו קווים מנחימים לבניה שיקול הדעת אם להעמיד שוטר לדין פלילי או ממשמעתי - ובهم מידת החריגה ממתחם הסבירות כשהיתה סמכות לשימוש בכך. צוין כי ככל, במקומות בו כלל לא קמה סמכות לשימוש בכך יש להעמיד את השוטר לדין פלילי ולא לדין ממשמעתי, וכי הנטייה להעמיד לדין פלילי תגבר כאשר מדובר למי שהוא בנסיבות מיוחדות.

יובהר כי במקרה שבפניי, אין מדובר בסיטואציה הדומה לזה שהתעוררה במסגרת עניין מרציאנו, אלו היפונטה ההגנה, בו נידונה שאלת מידת הפעלת הכוח בעת מעצר קטין, או בסמוך למעצרו. כך גם שונה עניין זה מהמקרים הנוספים אליום היפונה הנאשם, באחד מהם הפעלת הכוח נעשתה לאחר שנางם ביקש להפריד בין אסירים שהתקוטטו ביניהם, והפעלת הכוח נעשתה לשם השטלות על הארוע, ובסימון לו. עניין אחר אליו היפונה הנאשם בטעונו מלמד כי הצדדים הסכימו במסגרת על העברת התקיק לדין ממשמעתי, לאור טענות הנאשם ובעקבות מסוימת בינם, כך שלא ניתן ללמידה על מלאה נסיבות הארוע.

בשונה מהמקרים שפורטו ומבחן הנסיבות המדינתי, בעניינו הפעלת הכוח הנטענת, על ידי הנאשם, נעשתה כשהמתلون היה אסיר, נסיבה מחמירה בהתאם להנחייה, וכשהנעם פועל על פניו כשהארוע כולם אינם מצדיק כלל

שימוש בכך. אין מדובר, כבמקרים של עלייל וכאמור בהנחה, במקרה בו הייתה הצדקה לשימוש מסוים בכך, והשימוש געשה באופן שאינו מידתי, אלא במקרה בו מלכתחילה לא הייתה כל הצדקה לשימוש בכך, וחברו של הנאשם אף ניסו לרשנו מנקייטה בכך. יוזכר כי המתלוון היה אסיר שנמצא בתוך תאו, ונוכח איבוד השליטה של הנאשם, הוא הורה לפטוח את התא, טרם התקיפה.

לא לモותר לציין בהקשר זה, נוכח טענות הנאשם, כי העובדה של שוטר או סוהר מותר בנסיבות מסוימות להפעיל כח, אין משמעות כי הוא רשאי להפעיל כח גם במקרים בהן הדבר אינו מותר.

אשר לטענה בדבר אכיפה בררנית, הרי שנoir כי על הטענה לפעול באופן שווני בהחלטה. משכך, יכולה אכיפה בררנית להקים טענה של הגנה מן הצדק.

ואולם בשלב זה של ההליך, משלטעתה המאשינה הסוחרים האחרים לא העמדו לדין שכן בהתאם לראיות כלל לא נחשדו בביצוע התקיפה, לא ניתן לקבל את הטענה. נahir כי נוכחותם של אחרים במקום, ואף חקירות בחשד לאירוע אודות מעשי הנאשם, אינם משתווים, על פניו, למעשהו של הנאשם, ולפיכך אינם מקיימים בסיס לקבלת הטענה.

גם בכל הנוגע לטענה כי במקרים אחרים לא העמדו נאים לדין, הרי שכאמור, יש לבדוק את במקרים אלהם היפנטה ההגנה מהמקרה הנדון. יתרה מכך, הנסיע השיפוטי, כמו גם הפסיכיה אליה היפנטה המאשינה, מלמדים כי שוטרים וסוחרים עומדים לדין פלילי במקרים המתאימים, ולפיכך גם מטעמים אלו אין מקום לקבל את הטענה לאכיפה בררנית.

ኖכח כל האמור לעיל, בעת הנוכחית לא הוציאו בפני טענות מצדיקות את קבלת הטענה - והוא נדחתת.

ההגנה תירע למסירת מענה לכתב האישום במועד הדיון הקרוב.

ניתנה היום, י' تموز תשפ"ג, 29 يونيو 2023, בהעדר הצדדים.